

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № Р-109-132/16.03.2026 Г.**

НА РЕКТОРА НА МУ - ВАРНА

Р е ц е н з и я

от проф. д-р Елица Деливерска-Александрова, доктор

Катедра „Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“, ФДМ, МУ – София

Относно: конкурс за заемане на АД „ДОЦЕНТ“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2. Дентална медицина по специалност „Орална хирургия“ към катедра по „Орална хирургия“ при ФМ – гр. Варна, обявен в ДВ бр. 6 от 16.01.2026 г.

Представям становище в качеството ми на член на научно жури (съгласно заповед **109-132/16.03.2026 Г. НА РЕКТОРА НА МУ - ВАРНА** относно конкурс за избор за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Орална хирургия“, обявен за нуждите на Катедрата по Орална хирургия на Факултета по медицина при Медицинския университет – Варна. Рецензията е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ – Варна.

В обявения конкурс е подал документи един кандидат: гл. ас. д-р Анна Кирилова Ненова-Ногоалчева. Тя е представила всички документи, регламентирани от ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ – Варна.

1. Кариерен профил на кандидата- биографични данни

Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногоалчева, дм е родена на 29.09.1981 г. в гр. Варна.

През 2006 г. завършва Дентална медицина във ФДМ на МУ – Пловдив.

През 2012 г. придобива специалност по “Орална хирургия“.

От 2016 г. до 2018 г. е докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Орална хирургия“ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

През 2018 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Компоненти на оралното здраве при пациенти в терминален стадий на хронично бъбречно заболяване на хроничнодиализно лечение“.

От 2009 г. и досега д-р Ненова-Ногоалчева е асистент в катедрата по «Орална хирургия» на ФДМ – МУ Варна.

От 2009 до 2010 г. е **хоноруван асистент**, специалност „Орална хирургия“, към катедра „Орална хирургия“ при ФДМ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

От 2010 г. до 2020 г. е **редовен асистент** по специалност „Орална хирургия“, а от 2020 г. и до сега е **главен асистент** към същата катедра.

Д-р Ненова-Ногоалчева ръководи учебни занятия по Орална хирургия на студенти по дентална медицина от трети, четвърти и пети курс нас български и английски език към ФДМ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

Д-р Ненова-Ногоалчева е предоставила документ за преподавателски стаж от 15 години 10 месеца и 01 дни и средна учебна натовареност от 410 часа като асистент за последните 5 години.

Последната атестационна оценка на д-р Ненова-Ногоалчева е „много добра“.

Д-р Ненова-Ногоалчева членува в Български зъболекарски съюз (БЗС) и Българско Научно Дружество по Дентална Медицина

Владее английски език писмени и говоримо.

2. Оценка на научноизследователска и преподавателска дейност

В обявения конкурс Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногоалчева, дм, участва с 27 научни труда, които отразяват научно-изследователската ѝ дейност в периода 2017-2025 г., както следва:

Публикации	Бр. точки
Научни статии в реферирани списания	18
Научни статии в нереперирани списания	9
Монографии	1
Дисертационен труд	1

Д-р Анна Кирилова Ненова-Ногоалчева, дм представя монография на тема: **„Влияние на възрастта и някои коморбидности върху оралното здраве на индивида“.**

Трудът представлява самостоятелно обобщено проучване с теоретична и практико-приложна насоченост. Неговата актуалност се определя от развитието на медицинската и дентално-медицинска наука и практика. Качеството на оказаните дентални услуги са от съществено значение.

Тя представлява ценно помагало, както за лекарите по дентална медицина, така и за лекари от различни медицински специалности.

От справката става ясно, че кандидатът има 27 пълнотекстови статии в национални и международни периодични издания, 18 от които са научни публикации в реферирани и индексирани издания, от които две с импакт фактор.

Представените научни публикации показват добра работа в екип, всички са в съавторство, от които като кандидатът е:

първи автор – в 8 публикации

втори автор – в 10 публикации

трети автор – в 6 публикации

четвърти и последващ автор – в 3 публикации

Публикации в реферирани и индексирани научни издания – 18 бр. в различни авторитетни издания:

- Giornale Italiano di Nefrologia

- Acta Medica Bulgarica
- Journal of IMAB
- Сестринско дело
- CEMA (Communications, Electromagnetic and Medical Applications)
- Български медицински журнал
- Folia Medica
- Cureus
- Children (MDPI)

Публикациите в нереферирани списания са 9 на брой:

- Varna Medical Forum
- Journal of the Union of Scientists-Varna. Medicine and Ecology Series
- **Proceedings of the 3rd International Conference of Medical and Health Sciences, 2021, Bingöl, Turkey. ISBN 978-625-7720-70-0.**
- **Proceedings of the 8th International Congress on Innovative Scientific Approaches, 23–24 November 2022, Samsun, Türkiye. ISBN 978-625-6380-89-9.**
- **Proceedings of the UMTEB – XIII International Scientific Research Congress, June 2023, Paris, France. ISBN 978-625-8254-22-8.**

Справката за инпакт фактор показва, че д-р Ненова има общ сбор за IF – 2,1.

Група А – показател 1: 50 точки (от изискуеми 50)

Група В – показател 3: 100 точки (от изискуеми 100)

Наукометричните показатели на групите А и В са изпълнени.

В Група показатели Г 5 – 9

д-р Ненова събира общо **402,5 точки** при изискуеми 200.

Г 7: 302,5 т.

Г8- 100 т.

Показател Д – 10 – 26 цитирания 300 т.

Показател Е – общо 40 точки

Показател Ж – 1042 точки

Общо: 1934,5 т.

Според изготвената справка за цитиранията на научните трудове на д-р Ненова е видно, че те са цитирани общо **26** пъти с добра международна видимост.

Д-р Ненова-Ногалчева е участвала в 19 научни прояви у нас и в чужбина.

В приложената справка за научната дейност, отразена в трудовете на д-р Ненова са формулирани приноси в областта на оралната хирургия, които имат оригинален, научноприложен и потвърдителен характер. **Научните трудове и интереси** на кандидата са насочени към широк спектър направления в Оралната хирургия.

В направление 1 „Значението на оралните патологични промени при пациенти с

хронично бъбречно заболяване на хроничнодиализно лечение.” са представени шест статии (Г 7.1, Г 7.2, Г 7.5, Г 7.7, Г 8.1, Г 8.2).

Темата засяга актуален световен здравен проблем, предвид тенденцията към нарастване на заболяемостта от хронично бъбречно заболяване (ХБЗ). При около 90% от пациентите с бъбречно заболяване се наблюдават орални симптоми и те са свързани с терминалния стадий на ХБЗ. Публикациите са основно с практическата насоченост и подпомагат лекарите по дентална медицина и оралните хирурзи за акуратната диагностика и правилното управление на тези прояви в интердисциплинарен екип.

В направление 2 ” Анатомо-морфологични особености на обеззъбените челюсти.

Предпротетична специализирана подготовка на устната кухина.” са представени три научни публикации (Г 7.9, Г 7.12, Г 8.7).

Публикациите разглеждат анатомичните ориентири на протезното поле, степента и типа на костна атрофия, както и отражението им върху стабилността и функционалната ефективност на тоталните протезни конструкции. Приносите са свързани със значението на предпротетичната хирургична подготовка на протезното поле като част от комплексния терапевтичен подход при пациенти с неблагоприятни анатомични условия от страна на костите и мекотъкания профил, с цел подобряване на функционалния резултат и прогнозата на протетичното лечение.

В направление 3 ” Хирургично лечение на трети молари. Концепции за функционално изследване. Функционална оценка на дъвкателния апарат след хирургично и протетично лечение“ са представени четири статии (Г 7.3, Г 7. 10, Г 7.11, Г 8.6).

Приносите на публикациите по темата „импактирани долночелюстни трети молари“ са свързани с изясняване на позицията на ретинираните мъдречи в челюстната кост и функционалните нарушения, свързани с растежа им. Посочени са и нарушенията, които могат да настъпят вследствие на екстракцията им и които следва да се вземат предвид при провеждане на оперативната интервенция. За първи път у нас е проведено проучване за оценка на дъвкателната функция при пациенти със затруднен пробив на долночелюстен мъдрец.

По отношение на „Функционална оценка на дъвкателния апарат след хирургично и протетично лечение“ са представени две научни публикации (Г 7.3, Г 8.6).

Научните приноси в това направление са с научно–приложен характер и са насочени към оценката на състоянието и ефективността на дъвкателния апарат при пациенти, преминали хирургично и протетично лечение. Установени са промени в основните характеристики на дъвкателната функция и е проследена тяхната динамика след оперативната намеса.

В направление 4 „Орална имплантология като част от комплексната функционална и естетична орална рехабилитация“ са представени две научни публикации (Г 7.8, Г8.3).

Приносите на публикациите са свързани с анализ и обосноваване приложението на оралната имплантология като неразделна част от комплексната функционална и естетична орална рехабилитация при пациенти с частично и пълно обеззъбяване, включително при наличие на неблагоприятни анатомични условия. Разгледани са клиничните и образните критерии при планиране на имплантологичното лечение, както и възможностите за цялостна орална рехабилитация при наличие на костен и мекотъканен дефицит. Посочени са вариантите на костна аугментации с различни костозаместващи средства.

Приносите са насочени към обосноваване мястото на оралната имплантология в комплексната орална рехабилитация, както и към постигане на отлични дългосрочни функционални и естетични резултати чрез интердисциплинарен подход.

В направление 5 Описване на казуистични клинични случаи (Г 7.17).

Приносите на публикацията са свързани с представяне и анализ на рядко срещан клиничен случай на пигментирана лезия на устната лигавица с бенигнен характер, създаваща диагностични затруднения и изискваща диференциална диагноза с малигнени заболявания.

Приносите имат преобладаващо научно-приложен характер и са насочени към представяне на диагностичния подход при бенигнени пигментни лезии на оралната лигавица, както и към затвърждаване ролята на хирургичното лечение и хистологичното изследване в диагностичния процес при съмнение за малигнено заболяване.

В направление 6 „ Орална патология при деца с невропсихиатрични заболявания.“ са представени две научни публикации (Г7.6, Г 7.18).

Научните приноси в това направление имат научно-приложен характер и са насочени към изследване на оралното здраве, оклузалните съотношения и функционалните нарушения при деца с невропсихиатрични заболявания, с акцент върху тяхното влияние върху дъвкателната функция, хранителния статус и качеството на живот.

Подчертава се ролята на ранната диагностика и комплексния терапевтичен подход.

Публикация (Г 7.18) систематизира и обобщава съвременни литературни данни относно оралното здраве при деца с разстройства от аутистичния спектър. Представени са честотата и характеристиките на основните орални заболявания, както и специфичните затруднения при поддържане на ефективна орална хигиена. Акцентира

се върху значението на индивидуализирания, превантивно насочен и интердисциплинарен подход като основа за оптимизиране на денталната грижа и подобряване на оралното здраве в тази пациентска група.

В направление 7 „Интраорално фармакологично повлияване на орални лезии при пациенти след дентално лечение.“ са представени три научни публикации (Г 7.4, Г 7.14, Г 7.15). Научните приноси в това направление са с научно-приложен характер и са насочени

към оценка на орално-хигиенните навици, адаптационните процеси и заздравяването на лигавични увреждания при пациенти с подвижни протетични конструкции.

Научните изследвания са структурирани в няколко направления, като приносите могат да се обобщят в три основни групи:

- Теоретични приноси

- Разширяване на знанията за оралните прояви при хронични системни заболявания
- Систематизация на анатомо-морфологични особености

- Методологични приноси

- Въвеждане на обективни методи за оценка на дъвкателната функция
- Подходи за функционален анализ след хирургично лечение

- Практико-приложни приноси

- Подобряване на диагностиката при орални лезии
- Оптимизиране на хирургично и протетично лечение
- Доказване на ефективност на фармакологични средства

Приносите са ясно изразени и с **висока клинична приложимост.**

3. Учебна натовареност и преподавателска дейност(показател Ж)

Учебната натовареност на д-р Анна Кирилова Ненова-Ногалчева, дм е свързана с провеждането на практически упражнения по Орална хирургия на студенти от 3, 4 и 5 курс, както и представяне на единични лекции пред студенти по същата специалност. Според представената справка учебната натовареност за последните 2 години и е достатъчна за заемане на академичната длъжност „Доцент“ и е **884 часа общо: 458 ч. за 2024-25 и 426 ч за 2023/24 уч. Година.**

Показател Ж – 1042 точки

Показател Ж – учебна натовареност – 442т.

Показател Ж – академична длъжност – 600 т.

Общ брой точки по всички показатели без показател Ж: 892,5 т.

Общ брой точки по всички показатели с показател Ж: 1934,5 т.

Заклучение

Д-р Анна Ненова-Ногалчева е утвърден преподавател и клиницист в областта на оралната хирургия с висока ангажираност и устойчив преподавателски принос. Кандидатът **покрива и надвишава** националните наукометрични критерии. Тя е преминала през всички етапи на кариерното си развитие. Представените материали по настоящия конкурс показват добрите личностни качества на кандидата, добра работа в екип, отговорност и организираност, както и високата професионална компетентност.

Въз основа на това давам своята положителна оценка на цялостната и дейност – професионална, научноизследователска, учебно-преподавателска, както и на научните и приноси и интереси.

От анализа на представената ми информация и доказателствен материал за цялостната и дейност, съгласно изискуемите критерии, както и от впечатленията ми за личностните качества и компетентност, **д-р Анна Ненова- Ногалчева**, дм, отговаря напълно на националните наукометрични изисквания на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за реда и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицинския университет – Варна, което ми дава основание да гласувам убедено с **ДА** за избора ми тя да заеме академичната длъжност „доцент“ по професионално направление „Дентална медицина“, научна специалност „Орална хирургия“ за нуждите на Катедрата по Орална хирургия на Медицинския факултет при МУ – Варна.

София, 01.05.2026 г.

С уважение:

(проф. д-р Е. Деливерска-Александрова, дм)

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679